

Jsem cizinec a hledám práci – Tisková zpráva projektu OKRAJ „Systémová podpora pracovního uplatnění cizinců a azylantů, žijících na území Olomouckého kraje“

Paní Jelena odcestovala do České republiky v roce 1994. Na Ukrajině se vyučila jako šička, ale nabídek práce bylo málo, tak se rozhodla hledat štěstí jinde. Přes agenturu se dostala do velké oděvní firmy, kde pracovala šest let. Za tu dobu se naučila obstojně česky, jen přízvuk mohl naznačit, že pochází z některé z východních zemí. Po šesti letech se podnik dostal do finanční krize. Přesto, že nikdy nebyla nemocná a svou práci odváděla dobře, byla paní Jelena mezi prvními zaměstnanci, které se vedení rozhodlo propustit. „Kde teď najít práci jako cizinka, když i Češky jsou nezaměstnané??“...

Podobnou otázku si nejspíš klade mnoho cizinců, poukazuje na to i fakt, že v období od února do května využilo 93 těch, kteří bydlí v Olomouckém kraji, sociálně-profesního poradenství v kanceláři SOZE v rámci projektu OKRAJ. Stěžejní aktivitou této služby se stala právě asistence při integraci na trh práce. Vyhledávaná byla asistence při psaní životopisů a motivačních dopisů stejně jako pomoc při orientaci v internetových pracovních portálech. Sociální pracovníci po konzultaci s klientem a vyplnění profesního dotazníku vyhledávají vhodné pracovní nabídky, popřípadě při zájmu klienta a po přihlídnutí k dosaženému vzdělání a k nabídce na trhu práce může projektový tým přistoupit k proplacení vhodné rekvalifikace. V únoru tak jedna klientka dokončila kurz účetnictví a daňový specialista, který jí pomohl proniknout do systému účetnictví a zlepšit tak její pozici na trhu práce.

Podpora klientů však nespočívá jen v monitoringu nabídek práce, sociální pracovníci se také snaží maximálně podporovat samostatnost klientů při jednání na úřadech a při řešení své situace. Samostatné jednání navíc v českém jazyce upevní sebevědomí, které klientům často schází. Důležitá je také podpora motivace klientů a to zejména těch dlouhodobě nezaměstnaných, Cizinci spadají do skupiny ohrožené dlouhodobou nezaměstnaností, zejména díky přetrvávající diskriminaci na trhu práce. Nemusí se jednat o neznalost jazyka, handicapem může být cizí přízvuk, odlišný vzhled nebo třeba jen jméno na hlavičce životopisu.

Ztráta zaměstnání jde ruku v ruce s tíživou ekonomickou situací a ti, kteří se pak v takové situaci ocitnou jsou nuceni žádat o pomoc stát a to ve formě sociálních dávek. I v této problematice se cizinci obraceli na sociální pracovníce, ovšem ne všichni z nich mohou dosáhnout na systém sociálních dávek. Nelehké v této oblasti je také samotné dožadování se dávek na úřadě. Asistence při vyřizování dávek byla po sociálních pracovnících žádána v menší míře, což může být první signál poukazující na možnou zlepšující se situaci.

Příběh v úvodu ukazuje, že cizinci si sami uvědomují svou ztíženou situaci při hledání nového zaměstnání. Přičítají ji zejména svému sociálnímu statusu. Existuje ovšem řada objektivních důvodů, které znesnadňují nejen cestu k zaměstnání, ale také omezují integraci do české společnosti. Jedním takový je již zmíněná neznalost jazyka.

Většina cizinců si tento fakt uvědomuje, což koresponduje se zájmem o kurzy českého jazyka. V rámci projektu jsou momentálně jen v Olomouci otevřeny 3 kurzy. Největší zájem je o jazykovou úroveň A1, na žádost klientů byl pro tuto úroveň otevřen intenzivní kurz, který probíhá 4x4 hodiny týdně. Cílem je, aby si klienti prostřednictvím intenzivní výuky osvojili základy jazyka v co nejkratší době a mohli se tak začít orientovat v českém prostředí. V tom je nápomocen také socio-kulturní kurz, který je součástí kurzu českého jazyka. Prostřednictvím tohoto kurzu se cizinci seznamují s našimi tradicemi a historií. Témata jsou nastaven tak, aby pomohly cizincům pochopit českou společnost poznat kulturu a také zorientoval se v systémech, se kterými se při svém pobytu budou setkávat, jako je systém školství zdravotnictví a systém veřejných institucí obecně. V běhu jsou v současné době dva kurzy socio-kulturního minima, jeden jako součást kurzu češtiny a druhý ve formě víkendových bloků. V kurzech je zapsáno celkem 17 klientů.

Ztráta zaměstnání může mnoha cizincům zkomplikovat také legální pobyt na našem území. Tyto a podobné situace jsou v rámci projektu podchyceny službou právního poradenství, jehož cílem je naplňování práv cizinců.

Stěžejní oblastí je právě uplatňování práv v rámci pobytové problematiky. V této oblasti právník asistoval zejména při řízení o vydání pobytových titulů, poradenství bylo poskytnuto ve věci zdravotního pojištění cizinců nebo v náležitostech pobytových titulů. Vedle pobytové problematiky se právník setkal s žádostmi o asistenci ve věcech soukromoprávních a to v oblasti rodinného práva, závazkových vztahů, občanského práva a práva obchodního. Byl také navázán kontakt s vietnamskou komunitou díky úspěšnému právnímu poradenství poskytnutému početné skupině vietnamských klientů. To mělo za důsledek zvýšení počtu uživatelů služby právě vietnamského původu, který dosud nebyl příliš zastoupen. Celkem právního poradenství využilo 27 klientů jimž bylo poskytnuto 51 konzultací (22 kontaktů a 29 intervencí).

Projekt OKRAJ je v druhé polovině své realizace. Projektový tým hodnotí velmi kladně dosavadní průběh, zejména stálost zajmu ze strany cizinců o poskytované služby.

Uvedené údaje jsou za 5. monitorovací období tj. od 1. února do 31. května 2011